

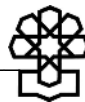
بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

۳۴. بودجه قوه قضائیه

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	الف) جایگاه و وظایف قوه قضائیه
۴.....	ب) مشکلات قوه قضائیه
۶.....	ج) تکالیف قوه قضائیه در برنامه پنجم توسعه
۸.....	د) بودجه قوه قضائیه
۱۵.....	نتیجه گیری
۱۵.....	منابع و مآخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۳۴. بودجه قوه قضائیه

چکیده

جایگاه قوه قضائیه در نظام جمهوری اسلامی ایران، جایگاهی بسیار رفیع و والاست تا جایی که در قانون اساسی این قوه به‌عنوان «مسئول تحقق بخشیدن به عدالت» شناخته شده است. با این حال مشکل کمبود شدید نیروی انسانی و امکاناتی از قبیل ساختمان در این قوه مشهود می‌باشد تا جایی که این کمبود، به روشنی در خدمت‌رسانی توسط این قوه مؤثر بوده است. ضمن اینکه در قانون برنامه پنجم توسعه نیز برنامه‌هایی برای این قوه مقرر شده تا کارآمدی و خدمات‌رسانی آن افزایش یابد. یکی از علل اصلی این مشکلات، کمبود بودجه این قوه است که افزایش معمول سالیانه آن نیز رافع مشکل نیست. در قانون برنامه پنجم مقرر شده که اعتبارات لازم برای برنامه‌های مقرر در این قانون، در بودجه سالیانه پیش‌بینی شود. در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ افزایش بودجه قوه قضائیه حدود دو برابر حد معمول سال‌های گذشته و در حدود ۴۰ درصد انجام شد. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نیز افزایشی در همین حد پیش‌بینی شده است که البته با توجه به انبوه مشکلات مالی در قوه قضائیه، این بودجه نیز نمی‌تواند رافع کمبودهای بودجه‌ای این قوه محسوب شود.

مقدمه

قوه قضائیه که براساس قانون اساسی «مسئول تحقق بخشیدن به عدالت» و پشتیبانی از «حقوق فردی و اجتماعی» را عهده‌دار می‌باشد، دارای مشکلات عدیده‌ای در تأمین نیروی انسانی و امکانات ساختمانی و الکترونیکی است. قانون برنامه پنجم توسعه جهت رفع این مشکلات، تکالیفی را برعهده قوه قضائیه نهاده است و جهت تأمین بودجه مورد نیاز برای این امور مقرر نموده که «دولت در طول برنامه اعتبارات لازم برای اجرای تکالیف مقرر در این ماده را در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید». در این گزارش با نگاهی کوتاه به جایگاه و وظایف قوه قضائیه و مشکلات و معضلاتی که این قوه با آن روبرو است، به بودجه پیشنهادی برای این قوه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ اشاره و به مقایسه آن با بودجه سال جاری و سال گذشته این قوه پرداخته خواهد شد و در نهایت برآیند آن ارائه می‌گردد.

الف) جایگاه و وظایف قوه قضائیه

اهمیت و جایگاه قوه قضائیه بر کسی پوشیده نیست: نقشی که قوه قضائیه در پیشگیری از جرائم و حل اختلافات و مجازات مجرمان برعهده دارد، آنچنان برجسته و مهم است که اگر به‌درستی انجام پذیرد، تمام جامعه را اصلاح می‌کند و اگر انجام آن با مشکل مواجه شود، لاجرم جامعه نیز به سمت وسوی صلاح و رستگاری نخواهد رفت. چراکه هر عضو یا نهاد در جامعه که در جهت فساد قدم بردارد، با

مقابله خاص قوه قضائیه مواجه خواهد بود و این قوه قضائیه است که با واکنش صحیح و به موقع خویش می‌تواند مانع ایجاد و یا گسترش فساد شده و آن را نابود سازد و لذا اگر این قوه، وظیفه خویش را به‌درستی انجام ندهد، سخن از صلاح جامعه گفتن، بی‌معنا خواهد بود.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز قوه قضائیه را دارای شأنی والا دانسته و در اصل (۱۵۶) اعلام کرده «قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت ... است». اصل مذکور وظایف زیر را نیز برای قوه قضائیه برشمرده است:

۱. رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه، که قانون معین می‌کند،

۲. احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع،

۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین،

۴. کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام،

۵. اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

توضیح و تفصیل وظایف فوق، نیازمند فرصتی فراخ و حجمی وسیع است که از حوصله این نوشتار خارج است و لذا از تفصیل در این باره اجتناب می‌شود.

برای انجام وظایف فوق در قوه قضائیه، شوراهای حل اختلاف، دادسراها، دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر، دیوان عالی کشور، دیوان عدالت اداری و سازمان

بازرسی کل کشور تشکیل شده است. علاوه بر این سازمان‌های دیگری نیز در زیرمجموعه قوه قضائیه قرار دارد که سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، سازمان پزشکی قانونی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری از آن جمله‌اند. دادگاه و دادستانی ویژه روحانیت و سازمان قضایی نیروهای مسلح نیز از دستگاه‌های زیرمجموعه قوه قضائیه می‌باشند. نهادها و سازمان‌های فوق، برخی به صورت مستقیم و بعضی نیز به طور غیرمستقیم با وظایف قوه قضائیه در ارتباط می‌باشند.

انجام وظایف فوق توسط نهادهای مذکور نیازمند دو ابزار مهم است: نیروی انسانی متخصص و مکان و تجهیزات مناسب. هرچند وجود دو ابزار مذکور لازمه کار هر دستگاه دولتی و حتی غیردولتی می‌باشد، ولی اهمیت آنها در قوه قضائیه به دلیل اهمیت قوه قضائیه، مضاعف است. وجود قضات دین‌مدار و متخصص، کارکنان آگاه و دلسوز، مکان‌های مناسب برای دادگاه، ندامتگاه و سایر اماکن لازم برای امور قوه قضائیه از ضروریات این قوه است. در صورت کمبود هر یک از دو مورد مذکور، نیل به اهداف مدنظر با مشکلات جدی مواجه خواهد شد.

ب) مشکلات قوه قضائیه

مشکلاتی که در حال حاضر قوه قضائیه با آن روبرو است نیز ناشی از همین موارد است. در ذیل به چند مورد از این مشکلات اشاره می‌شود:

۱. حجم کثیر پرونده‌ها در دادگاه‌ها و کمبود قاضی که در نتیجه آن مشغله

قضات چندین برابر می‌شود؛ قاضی که روزانه به صورت میانگین باید یک یا دو پرونده را بررسی نموده، نظر طرفین دعوا و دلایل آنها را استماع کرده و با توجه به قوانین به صدور رأی بپردازد، امروزه ناچار است گاه تا هجده پرونده پنجاه صفحه‌ای را بررسی نماید. نتیجه امر نیز روشن است: ضعف در رسیدگی، آرای نادرست، نقض آرا در مراجع بالاتر، اطلاع دادرسی و در نهایت تضییع حقوق مردم. کمبود نیروی انسانی مورد نیاز صرفاً در مورد قضات مصداق ندارد، بلکه در مورد سایر کارکنان قوه قضائیه نیز قابل ذکر است.

۲. کمبود قاضی، مشکل دیگری را نیز ایجاد می‌کند که همانا رسیدگی غیرتخصصی به پرونده‌هاست: در حالی که گستردگی و عمق مسائل حقوقی بر کسی پوشیده نیست، یک قاضی ناچار است در موضوعات مختلف به دعاوی رسیدگی کند. این امر نیز همان نتایج مذکور در بند پیشین را به دنبال خواهد داشت.

۳. یکی از مشکلات مربوط به نیروی انسانی در قوه قضائیه مربوط به حقوق و مزایای کارکنان این قوه است که گاه از سایر کارمندان دولت کمتر می‌باشد. همین امر موجبات فساد مالی در میان افراد مذکور را فراهم می‌آورد که از دید کسی پوشیده نمانده است.

۴. در قوانین جاری، حبس به عنوان مجازات اکثر جرائم در نظر گرفته شده است. ضمن اینکه می‌توان ضمانت اجرای مجازات‌های نقدی را نیز حبس دانست! همین امر موجب شده که نیاز به ندامتگاه (زندان) در شهرهای مختلف وجود داشته باشد. کمبود ندامتگاه، علاوه بر اینکه اجرای صحیح مجازات‌ها را با مشکل مواجه می‌کند، موجب مفاسدی در درون آنها شده است.

۵. ساختمان‌های قدیمی، نامناسب و اکثراً استیجاری دادگاه‌ها و سازمان‌های زیر نظر قوه قضائیه نیز یکی از مشکلات مهم قوه قضائیه است. هر ساختمان متناسب با کاربری آن طراحی شده است. بسیاری از ساختمان‌های قوه قضائیه فاقد کاربری و طراحی مورد نیاز قوه قضائیه است و همین امر مشکلاتی را ایجاد کرده است. مشکل ساختمان‌های لازم برای قوه قضائیه در مناطق و شهرهای جدید و حاصل از تغییرات در تقسیمات کشوری نیز به نوعی دیگر (کمبود و گاه فقدان ساختمان) خودنمایی می‌کند. با توجه به الزامات قانونی و البته نیازهای طبیعی، قوه قضائیه باید در این مناطق نیز به ارائه خدمات بپردازد.

۶. یکی از مشکلات قوه قضائیه، به‌روز نبودن امکانات در بهره‌برداری و استفاده از تکنولوژی روز است. همین امر موجب کندی کار و عدم امکان پیگیری از راه دور برای مردم شده است.

۷. عدم وجود بودجه لازم برای فعالیت‌های ماندگار از جمله امور پژوهشی در جهت کاهش جرم، آسیب‌های اجتماعی، اطاله دادرسی و... نیز به‌عنوان یکی از مهمترین مشکلات این قوه قابل ذکر است.

ج) تکالیف قوه قضائیه در برنامه پنجم توسعه

در قانون برنامه پنجم، تمهیداتی برای رفع مشکلات قوه قضائیه که عمده آن فوقاً مورد اشاره قرار گرفت، اندیشیده شده است. ماده (۲۱۱) قانون مذکور قوه قضائیه را مکلف

کرده که «در طول برنامه ... سالیانه ده درصد (۱۰٪) از پست‌های بلا تصدی مصوب موجود در پایان سال ۱۳۸۸» را تکمیل کرده و سالیانه تا ۸۰۰ قاضی را جذب نماید؛ «نسبت به تشکیل شعب تخصصی دادرها و دادگاه‌های کیفری و حقوقی» و «ایجاد دفاتر نمایندگی استانی دیوان عدالت اداری در محل دادگستری استان‌ها اقدام کند». همچنین قوه قضائیه باید «سامانه‌های عملیاتی و توسعه سطح استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌ویژه سامانه مدیریت پرونده‌های قضایی، راه‌اندازی مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه، اجرا و تکمیل سامانه مدیریت امنیت اطلاعات، عرضه خدمات حقوقی الکترونیک به مردم، استفاده از فناوری اطلاعات در برقراری ارتباط بین مراجع قضایی و سایر نهادهای تابعه یا مرتبط از قبیل سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان زندان‌ها، سازمان پزشکی قانونی را راه‌اندازی، گسترش و ارتقا دهد» و «به‌منظور ارتقای ضریب امنیت در اسناد مالکیت، کاهش پرونده‌های مرتبط با اسناد در محاکم قضایی، رقومی نمودن اقلام اطلاعاتی سند و اجرایی نمودن ثبت نوین با استفاده از فناوری اطلاعات، نسبت به تعویض اسناد مالکیت اقدام کند». این قوه همچنین «موظف است نسبت به ایجاد سامانه‌های الکترونیکی برای اجرای محکومیت‌های حبس و قرارهای تأمینی، اقدام نماید» و مکلف است به «نوسازی و توسعه فضاهای فیزیکی قوه قضائیه و سازمان‌های تابعه از جمله ساختمان‌های ستادی، دادرها، دادگستری، زندان‌ها، بازداشتگاه‌ها، کانون‌های اصلاح و تربیت در مناطق مورد نیاز، واحدهای ثبتی، واحدهای پزشکی قانونی، ادارات سازمان بازرسی کل کشور و سازمان قضایی نیروهای مسلح، با رعایت استانداردهای لازم». در این قانون قوه قضائیه مکلف شده است که «سامانه الکترونیکی کاهش زمان دادرسی در کلیه مراجع قضایی» را با شرایط

خاصی که در قانون پیش‌بینی شده، را طراحی نماید. ضمن اینکه این قوه مکلف شده که «در راستای توسعه سامانه یکپارچه ثبت اسناد و املاک و راه‌اندازی مرکز ملی داده‌های ثبتی، نسبت به الکترونیکی کردن کلیه مراحل ثبت معاملات تا پایان سال دوم برنامه اقدام کند، به نحوی که امکان پاسخ آنی و الکترونیک به استعلامات ثبتی و ثبت آنی معاملات با به‌کارگیری امضای الکترونیکی مطمئن فراهم شود». از دیگر تکالیف قوه قضائیه این است که «با رویکرد ارتقای بازدارندگی و جنبه اصلاحی مجازات حبس، اصلاح محیط زندان‌ها از طریق اقداماتی نظیر طبقه‌بندی زندانیان و بازداشت‌شدگان براساس سابقه و نوع جرائم ارتكابی، تفکیک متهمان از محکومان در بازداشتگاه‌های موقت در شهرهای بالای بیست‌هزار نفر جمعیت، آموزش زندانیان واجد شرایط با همکاری وزارت آموزش و پرورش، رفع مشکل معیشتی خانواده‌های زندانیان بی‌بضاعت با همکاری کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و سایر نهادهای ذیربط، معرفی زندانیان نیازمند اشتغال به مراجع ذیربط پس از آزادی» اقدام نماید.

د) بودجه قوه قضائیه

مشخص و واضح است که اقداماتی که در بالا به آنها اشاره شد، نیازمند بودجه‌ای بیش از بودجه معمول قوه قضائیه در سال‌های قبل از اجرای قانون برنامه پنجم توسعه است و بودجه سابق به هیچ وجه برای این برنامه‌ها کافی نمی‌باشد. از این‌رو در بند «ف» ماده (۲۱۱) قانون مذکور مقرر شده است که «دولت در طول برنامه اعتبارات لازم

برای اجرای تکالیف مقرر در این ماده را در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید». در سال ۱۳۸۹ بودجه قوه قضائیه شامل دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری، سازمان قضایی نیروهای مسلح، دادستانی ویژه روحانیت، دادگستری جمهوری اسلامی ایران، شورای حل اختلاف، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان پزشکی قانونی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، دیوان عدالت اداری و سازمان بازرسی کل کشور حدود ۱۳ هزار میلیارد ریال بوده است. این رقم در سال ۱۳۸۸ حدود ۱۱ هزار میلیارد ریال تعیین شده بود. این رقم در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ با افزایشی در حدود پنج هزار میلیارد ریال و با ۳۹/۰۶ درصد افزایش نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹، به رقمی حدود ۱۸ هزار میلیارد ریال رسید. همان‌طور که مشاهده می‌شود این افزایش نسبت به افزایش بودجه قوه قضائیه در سال‌های قبل از برنامه پنجم، بیش از دو برابر آن میزان بوده است. به این معنا که افزایش بودجه قوه قضائیه در سال‌های قبل از اجرای قانون برنامه پنجم، حدود ۱۸ تا ۲۰ درصد بوده، ولی در سال ۱۳۹۰ که اولین سال اجرای قانون برنامه پنجم است، این نرخ به حدود ۴۰ درصد افزایش یافته است.

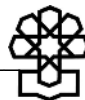
افزایش بودجه‌ای که در سال ۱۳۹۰ برای قوه قضائیه رخ داد، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نیز ادامه یافته است. به این نحو که مقایسه ارقام مربوط به بودجه قوه قضائیه (دستگاه‌هایی که در بالا به آنها اشاره شد) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ حدود ۳۶ درصد نسبت به ارقام مقرر در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است.

قابل ذکر است که در ذیل جدول ۷ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، بودجه مربوط به دستگاه‌های زیر نظر قوه قضائیه در ۱۰ ردیف مستقل به شرح زیر مقرر شده است:

جدول ۷. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام دستگاه	اعتبار مقرر در قانون بودجه سال ۱۳۹۰	اعتبار مقرر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	میزان افزایش	درصد افزایش
۱	دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری	۵۹,۲۵۵	۸۷,۶۵۳	۲۸,۳۹۸	۴۷/۹۲
۲	سازمان قضایی نیروهای مسلح	۳۶۲,۷۰۵	۴۱۰,۵۴۷	۴۷,۸۴۲	۱۳/۱۹
۳	دادستانی ویژه روحانیت	۱۳۹,۸۱۵	۱۶۶,۲۹۲	۲۶,۷۴۷	۱۹/۱۳
۴	دادگستری جمهوری اسلامی ایران	۱۳,۷۶۶,۳۷۲	۱۶,۹۷۶,۶۳۸	۳,۲۱۰,۲۶۶	۲۳/۳۱
۵	دیوان عدالت اداری	۱۹۷,۲۴۶	۲۳۱,۴۵۷	۳۴,۲۱۱	۱۷/۳۴
۶	دادگستری جمهوری اسلامی ایران - شورای حل اختلاف	۲۴۸,۲۰۵	۳۲۷,۲۸۸	۷۹,۰۸۳	۳۱/۸۶
۷	سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور	۱,۴۶۲,۱۷۱	۴,۳۵۹,۶۴۹	۲,۸۹۷,۴۷۸	۱۹۸/۱۶
۸	سازمان بازرسی کل کشور	۴۰۵,۰۸۳	۴۵۹,۰۸۷	۵۴,۰۰۴	۱۳/۳۳
۹	سازمان پزشکی قانونی کشور	۷۸۸,۶۸۶	۷۹۱,۳۳۵	۲,۶۴۹	۰/۳۳
۱۰	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	۸۱۴,۳۰۱	۱,۱۸۰,۱۳۰	۳۶۵,۸۲۹	۴۴/۹۲
	جمع	۱۸,۳۴۳,۸۴۱		۶,۶۴۶,۲۳۵	۳۶/۲۳

همان‌طور که مشاهده می‌شود، سرجمع بودجه قوه قضائیه (مذکور در جدول ۷) لایحه بودجه سال ۱۳۹۱) حدود ۳۶ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است. در این میان نرخ افزایش بودجه سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور از سایر دستگاه‌ها بیشتر بوده و رشد حدود سه برابری نسبت به بودجه سال ۱۳۹۰ را نشان می‌دهد. این افزایش ظاهراً به دلیل تأثیر فراوان هدفمند کردن یارانه‌ها بر هزینه‌های زندان‌ها انجام شده است. چراکه با توجه به وجود ندامتگاه‌ها و کانون‌های اصلاح و تربیت در سراسر کشور و اینکه این مراکز به صورت شبانه‌روزی و تمام‌وقت فعال هستند، هزینه‌های ناشی از هدفمند کردن یارانه‌ها برای این سازمان بسیار سنگین است. لزوم ساخت ساختمان‌های جدید و نیز نوسازی ساختمان‌های موجود که در قانون برنامه پنجم نیز مورد تأکید قرار گرفته نیز در این امر تأثیر فراوانی داشته است. دانشکده علوم قضایی و همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با رشد بیش از ۴۰ درصدی در بودجه نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، پس از سازمان زندان‌ها بیشترین رشد بودجه پیشنهادی را داشته‌اند. دلیل افزایش بودجه دانشکده علوم قضایی نیز ظاهراً تأثیر هدفمندی یارانه‌ها بر هزینه‌های دانشکده علوم قضایی است. ولی افزایش بودجه سازمان ثبت اسناد را می‌توان با تکالیفی که قانون برنامه پنجم برای سازمان مذکور مقرر کرده مرتبط دانست، خصوصاً وظیفه‌ای که برای اجرای طرح حدنگاری (کاداستر) برعهده این سازمان قرار گرفته است.

در میان دستگاه‌های فوق، بودجه در نظر گرفته شده برای سازمان پزشکی

قانونی بسیار اندک و رشد آن نزدیک به صفر است که دلیل این امر مشخص نیست. البته قابل توجه است که در جدول ۹ لایحه، تحت عنوان «اعتبارات ردیف‌های متفرقه» و در ذیل شماره طبقه‌بندی ۵۳۰۰۰۰ (اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه) برای برخی از سازمان‌های زیر نظر قوه قضائیه اعتباراتی در نظر گرفته شده است. اعتبار مقرر برای سازمان پزشکی قانونی در این جدول نسبت به اعتبار مقرر قانون بودجه سال ۱۳۹۰ حدود شش برابر افزایش یافته است. همان‌گونه که بیان شد این افزایش می‌تواند جبران‌کننده عدم افزایش اعتبار سازمان پزشکی قانونی در جدول ۷ بودجه باشد. ارقام مذکور در جدول ۹ ذیل شماره ۵۳۰۰۰۰، در ردیف‌های ۱۹، ۲۵، ۴۰، ۴۳، ۶۰، ۶۱، ۶۸ و ۸۰ به شرح زیر است:

جدول ۹. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	عنوان ردیف‌های مربوط به قوه قضائیه در جدول ۹ ذیل شماره طبقه‌بندی ۵۳۰۰۰۰	اعتبار مقرر در قانون بودجه سال ۱۳۹۰	اعتبار مقرر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	میزان افزایش	درصد افزایش
۱	۱۹- سازمان پزشکی قانونی کشور - موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان ^(۱)	۳۷,۴۱۱	۲۲۰,۰۰۰	۱۸۲,۵۸۹	۴۸۸/۰۶
۲	۲۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- مشروط به افزایش درآمد خدمات ثبتی اعم از عمومی و اختصاصی مازاد بر ۵۵۰۰ میلیارد ریال، به‌منظور اجرای تکالیف برنامه پنجم توسعه، در حدود وصولی قابل تخصیص در مقاطع سه‌ماهه (مازاد بر ۱۳۷۵ میلیارد ریال) - اعتبارات هزینه‌ای توزیع به‌صورت استانی	۳۷۷,۳۰۹	۴۲۰,۰۰۰	۴۲,۶۹۱	۱۱/۳۱
۳	۴۰- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع تعویض سندهای مالکیت برای اجرای ثبت نوین	۳۳۱,۰۲۶	۳۵۰,۰۰۰	۱۸,۹۷۴	۵/۷۳
۴	۴۳- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور- اعتبار موضوع وجوه بازگشتی از تسهیلات اعطایی به زندانیان برای پرداخت مجدد آن به سایر زندانیان	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	-	-

ردیف	عنوان ردیف‌های مربوط به قوه قضائیه در جدول ۹ ذیل شماره طبقه‌بندی ۵۳۰۰۰۰	اعتبار مقرر در قانون بودجه سال ۱۳۹۰	اعتبار مقرر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	میزان افزایش	درصد افزایش
۵	۶۰- دادگستری جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های تابعه قوه قضائیه - مازاد درآمد وصولی نسبت به مبلغ ۵۱۰۰ میلیارد ریال در حدود وصولی قابل تخصیص در مقاطع شش‌ماهه (مازاد بر ۲۵۵۰ میلیارد ریال)	۶۲۴,۱۰۵	۷۰۰,۰۰۰	۷۵,۸۹۵	۱۲/۱۶
۶	۶۱- شوراهای حل اختلاف	۳۹۴,۳۰۸	۳۷۰,۰۰۰	-۲۴,۳۰۸	-۶/۱۶
۷	۶۸- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - حق‌الثبت بین‌المللی مالکیت صنعتی	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	-	-
۸	۸۰- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع درآمد ثبت ملک در دفتر املاک و پاسخ استعلام برای املاک ثبت شده - اعتبار حقوق و مزایا توزیع به صورت استانی	۸۴۷,۹۷۹	۵۹۷,۰۰۰	-۲۵۰,۹۷۹	-۲۹/۵۹

(۱) ماده (۳) قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور مصوب ۱۳۷۲ - سازمان موظف است هزینه‌های خدمات پزشکی قانونی را براساس تعرفه‌هایی که به پیشنهاد سازمان به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید.

همه‌ساله معادل درآمد واریزی مزبور از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه سال مربوط پیش‌بینی می‌شود در اختیار سازمان قرار خواهد گرفت تا جهت تجهیز مراکز پزشکی قانونی و امور تحقیقاتی و مطالعات پزشکی قانونی و انتشار مجله پزشکی به مصرف برساند.

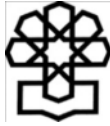

نتیجه‌گیری

قوه قضائیه در تأمین نیروی انسانی و امکانات ساختمانی و تکنولوژیک با مشکلات عدیده‌ای روبرو است. در قانون برنامه پنجم نیز تکالیفی جهت رفع مشکلات این قوه به تصویب رسیده و البته مقرر شده که اعتبارات لازم برای انجام آنها در بودجه سنواتی پیش‌بینی شود. یکی از علل اصلی مشکلات قوه قضائیه، کمبود بودجه این قوه است که افزایش معمول سالیانه آن نیز رافع مشکل نیست. در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ افزایش بودجه قوه قضائیه حدود دو برابر حد معمول سال‌های گذشته و در حدود ۴۰ درصد انجام شد. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نیز افزایشی در همین حد پیش‌بینی شده است که البته با توجه به انبوه مشکلات مالی در قوه قضائیه، این بودجه نیز نمی‌تواند واقعاً کمبودهای بودجه‌ای این قوه را جبران کند.

منابع و مآخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. قانون برنامه پنجم توسعه.
۳. قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.
۴. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۷۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۳۴. بودجه قوه قضائیه

نام دفتر: مطالعات حقوقی (گروه حقوق عمومی)

تهیه و تدوین: سید محمدهادی راجی

ناظر علمی: حجت‌الاسلام والمسلمین جلیل محبی

متقاضی: کمیسیون تلفیق

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۱۳